

NAPREJ

Glasiťo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravlňstvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadstr.
Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 48, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inszerati: Enostopna petiti vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglaš in poslano vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovornu primeren popust.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Naša vas.

Veliko ljudi govori, da je slovenska zemlja bogata in rodovitna. Rod, ki tod prebiva, se bo redil ob polnih loncih in bo od nasičenosti dobrot tega minljivega sveta postal še nezadovoljen, kakor svoje dni Izraelci v Egiptu.

Tako beremo v knjigah, v časopisju; to slišimo na shodih, v cerkvah in v šolah.

Če pa potujemo po tej naši slovenski domovini, se kmalo prepričamo, da je velik del naše domovine obilno oblagodarjen s kraškim kamenjem in poraščen z ničvrednim grmičevjem in drugačno podobno malopridnostjo. Rodovitnih ravníc imamo le malo, sicer pa štrli proti nebu breg z vseh strani. Velik del naše Slovenije je pokrit z večno zasneženimi planincami, na katerih se le tupatam pase čreda živinčet ob poletnem času. Vaše planine imajo prekrasno floro; kadar rdeče v solncu, se nehote spomnimo mogočne himne o lepi naši domovini... Toda za naša usta vsa ta naravné lepota nimá posebnih dobrot.

Če natančno premislimo, ta naša zemlja - domačica ni tako rodovitna in bogata, da bi smeli lenuhariti, ako hočemo v jeseni spraviti kaj prida njenih sadov za zimo. Naš kmetiški človek se mora trdo boriti s svojim koščkom zemlje, ako hoče sebe in družinico obvarovati lakote in pomanjkanja na vseh koncih in krajih. Slovenci živimo ponajveč v hribih, kjer polje malo rodi in ne vsega. Solnca imamo manj ko snega in burje, kamna več kot črne in mastne prsti, robidovja in ničvrednega grmičja več, kot na zelenih trat in livad. Velik kos naše domovine ima premalo rek, potokov in studencev in si gasi žejo — s kapnicami.

Kako lepa in spokojno mirna je naša vas, kako srečen rod živi pod blagoslovljenimi vaškimi strehami! To beremo in slišimo povsod, v šolah in na shodih, v knjigah in v časopisih.

Če pa natančneje pogledamo v to malo življenje po naših vaseh, se kmalo prepričamo, kako malo dobrot in miru se najde v njih. Tudi po naših vaseh prebivajo ljudje, ki se rede in ki bogate od dela in truda svojega bližnjega; oni žive spokojno, ker imajo v izobilju vsega, kar si poželí njih srce. Poleg njih pa prebivajo tudi ljudje, ki ne vedo, kaj bodo jutri deli v lonec, ki so vsi trudni in neizrečno žalostni od skrbi za vsakdanji kruh. V njihovi molitvi: »Daj nam naš vsakdanji kruh!« — se res izreka preročnja človeka, ki ne ve, kaj in kako mu bo prinesla bodočnost. Njegov sosed, ki se je obdal s posvetnim blagom, ki le površno in bolj iz navade ko zares moli za vsakdanji kruh, ki mirno spi, malo ali nič ne dela, temveč le drugim ukazuje, — ima sicer dovolj kruha, toda nič za svojega ubožnega sosedu. Takle vaški magnat ima navadno v svoji hiši tudi birtijo, prodajalno ali kaj podobnega, s čimer odira svoje sovaščane. On je navadno tudi župan, ključar, načelnik pošojilnice, ali pa vsaj občinski svetovalec, cestni načelnik, predsednik krajnega šolskega sveta itd. Prezirljivo in mogočno gleda s praga svoje domačije, kadar stopi predenj ponižni bajtar s konca vasi. Dinar — ta je revež, da ni enakega; njegova pravica je zapisana samo pri Bogu, drugje ne. Kmet, ki nima vsaj deset johov dobre zemlje, še kmet ni — »firkelčar« mu pravi župan in vsa gosposka za njim.

Ta mali kmet, tistí bajtar, pa onile od vseh pozabljeni dinar, se ubijajo z zemljo od jutra do večera, ž njimi vsa družina, žene in otroci, da bi izsilili za jesen čim več vsaj toliko, da bo za golo življenje. Vsi ti dobro vedo, da ta naša zemlja ni tako rodovitna in bogata, kakor kriče vsi, ki je nikoli niso obdelovali. Príde jesen in njíhojeve skrbi. Leto je bilo ali premokro ali pa presušeno, pridelkov je manj kot se je pričakovalo. Koruze je komaj za žgance tja do Božiča, žito je setljivo, krompir je nagnit — tako se glasi pesem jesenska. Pa ni še vse pod streho, že potirka na vrata država za davke, dežela za svoje, občina se oglasi za celo vrsto doklad. Za njimi pride posojilnica po svoje »zakonite« obresti, zavarovalnica po svoje premije. Drug drugemu si podajajo vrata. »Še bolj skromno se bo moralo živeti!« si misli revež in prodaja prašiča. »Naj ga jedo drugi!« pravi žalostni družini. Izkupiček pa je komaj za dolg v štacuni. Mine Božič, na polju leži sneg, revež pa si že želi travce zelene, kukovce v gozdu. Če bi polje rodilo vsake tri mesece, bilo ravno prav. Ko se prične koledovanje, je kašča navadno že prazna. Mati nima otrokom kaj deti v usta in zato bodi k trgovcu po živež, po blago, po vse, kar se

dobi — na račun prihodnje jeseni. Tako gre nekaj let, potem pa se oglasi sodišče in posestvece pride na kant. Kaj bo sedaj počela ta družina, ki se je dolga leta ubijala s to maloročovitno, peščeno ali močvirnato zemljo? Kaj bodo započeli sedaj ti trudni, spehani, od dela vpogneni ljudje? Nihče ne vpraša tako. Saj On, ki živi ptičke pod nebom, ribice v vodi, poskrbi tudi za nje, ki so ob samem delu in trudu prišli na kant! Nihče jih ne pozna, kadar ni moč ničesar več izprešati iz njih, ne država, ne dežela, ne župan, nihče. »Kaj?« pravijo vsi, »kdo pa vam brani iti s trebuhom za kruhom po svetu, ki je velik in dovolj prostoren!«

Samo veliki posestniki, kramarji in birtí spe spokojno in žive brez skrbi za vsakdanji kruhek. Lepo med seboj se pomenijo, kdo od njih bo kupil jutri to ali ono prezadolženo domačijo, s katero bodo povečali svoj grunt, svoj ugled in svojo moč. Novi dinarji pridejo v vas, delajo in stradajo, s prihranki si kupijo to ali ono njivico, travniček ali »part« v hribu. Končno podležejo, kakor so njihovi predniki in sadove njihovega dela in truda požanjejo drugi — vaški veljaki, bogati župani, birtí in kramarji.

Takšno je življenje v naši »mirni in spokojni« vasi! Naši mali kmetje, bajtarji in dinarji so od prenapornega dela izžeti in upogneni še predno osive. Mnogo jih gre na tuje po srečo in hlebec. Gospodarsko propadajo, nobena postava jih ne ščiti, nihče jih ne zagovarja. Samo župan jih ozmerja, kadar ga nadlegujejo za kakšno pomoč ali miloščino, češ: »Slab gospodar si bil, delati nisi hotel!«

Stevilen je naš kmetiški proletarijat, veliko jih je teh malih kmetičev, bajtarjev, dinarjev, vinčarjev, gozdnihi sekačev in tesačev. Kadar gredo na božjo pot ali pa na semenj, se ustavijo pri beraču z maliko, moške mu stisnejo dar v roko, misleč si v strahu: »To-le me še čaka! Bog se nas usmili!«

„Proletarci vseh dežela, združite se!“

Pred davnimi desetletji je bil zaklical Karl Marx svetovnemu proletarijatu te pomembne besede. In pričeli so se zbirati delavski bataljoni, naraščali so leto za letom, postajajo velesila, ki čaka dneva, ko podre kapitalistični družabni red in postavi na njegovo mesto socializem. Kapitalisti ne verujejo vanj, kot človek ne veruje v smrt do časa, ko se prikrade in odreže nit življenja. Vse, kar živi, se hoče ohraniti, noče poginiti in zato ne veruje v smrt. In pravijo vam, delavci, to so le hujšaki, ki bodijo med vas in vas zastrupljajo, zapeljujejo.

Ne verujte jim, če pridejo in vas hočejo odvrgiti od delavskih bataljoni! Združite se vi vsi, ki živite od žuljev svojih rok, vi ki hodite dan za dnem, leto za letom v delavnice, v tovarne in rudnike, ki garate leto za letom in si želite lepšega in boljšega življenja! Vaše stremljenje ne gre le za boljšim in večjim kosom kruha, ker človek ne živi le od kruha. Človek potrebuje tudi ljubezni, potrebuje trenutkov, ki ga dvignejo nad sivo vsakdanjost in mu nudijo veselja in solnce, ali ne veselja v zakajenih beznicah in pri vinu. Naš delavec potrebuje veselja v krogu svoje rodbine, v lepo opremljenem stanovanju, kjer more čitati svoje liste, knjige in se razvedriti ob petju in godbi. Naš delavec potrebuje predavanj, gledališča, potrebuje poleg telesne tudi duševne hrane.

Vse to danes manjka našemu delavcu in dolga je še pot, polna križev in težav, predno bo dosežen vrh in bo prost pogled na vse strani, predno se bo oddahnil trpin.

Delavci, prišel je čas setve. Združite se v delavskih organizacijah, ker edino te bodo s pridom zagovarjale vaše koristi, te vas ne bodo nikdar izdale. I druge stranke vas kličejo in vabijo; pravijo, da imajo i one delavski program, da hočejo i one zagovarati in se bojevati za vaše koristi.

V isti sapi, ko trde to, pa tudi še pravijo, da hočejo združevati v svoji sredi vse stanove, da streme po tem, da bi živeli vsi ti stanovi v miru drug poleg drugega.

Tudi mi socialisti stremimo za tem, da bi živeli ljudje v miru, v bratstvu drug poleg drugega. Toda mi pravimo, da to danes še ni možno, kar to onemogočuje kapitalistični družabni red, ki izrablja delavstvo ne oziraje se na to, če dela to z žuljem svojih rok ali pa s svojimi duševnimi sposobnostmi. Razlika med nami in onimi drugimi t. j. Vseslovensko ljudsko in jugoslovansko demokratsko stranko je ta, da hočejo ti zanikati razredne

razlike, ki globoko režejo v meso delovnega ljudstva, dočim mi trdimo, da ne moremo iti preko teh razlik. Da te razlike obstojajo, dokaz temu je polpretekla doba, ko so nas izrabljali razni vojni dobičkarji in trgovci, ko je dobil le oni potrebno za življenje, ki je imel dosti denarja ali pa ki je znesel svoje zadnje hlače na kmete. Delavci, bajtarji in uradniki vedo to mukopolno povest. Boj med razredi ni možno zanikati. Kdor ga zanikuje, ta hoče v kalnem ribariti. In tudi pri nas je ta boj. Nehali so narodnostni boji, bližajo se nam veliki socialni boji, boji delovnega ljudstva v svrhu dosege popolne svobode.

Naše stranke ga zanikujejo. In vendar vemo prav dobro, da se zbirajo v Vseslovenski ljudski stranki predvsem naši večji posestniki, naše posedujoče kmetiško ljudstvo, da stranka zastopa v prvi vrsti njegove koristi. V zadnjem času je bilo celo čitati, da mislijo tudi spremeniti v tem smislu ime stranke.

Jugoslovanska demokratska stranka, ki se je imenovala prej narodno napredna stranka pa združuje zopet v svoji sredi predvsem naše malomeščanstvo, veleposestnike in vojne dobičkarje in zastopa vsled tega v prvi vrsti koristi teh plasti.

V obeh omenjenih strankah je pa tudi še precej nezavednega industrijskega in kmetiškega delavstva, bajtarjev in inteligentnega proletarijata. Vsi ti so privesek omenjenih strank brez upliva.

Ker živimo v razredni družbi, v družbi, v kateri se organizirajo posamezne stranke po razrednih koristih in izrabljajo gospodarsko šibke, mora delavno ljudstvo to upoštevati, ne sme iti preko tega dejstva, ako noče, da ga brezobzirnost boja ne potisne popolnoma ob steno.

Proletarci, združite se v lastnih organizacijah, agitirajte in delajte, da postanejo naše vrste močne, da bomo nepremagljiva bojna črta razredno zavednih proletarcev. Príde čas, ko pade kapitalizem, ko bodo izginile razredne razlike, ko vstane velika socialna svoboda, ko padejo verige gospodarske sužnosti.

Slovenski proletarci združite se v naših političnih in združnih organizacijah, agitirajte in delajte, vsak izmed vas bodi bojevnik za gospodarsko svobodo in proti kapitalizmu, proti sedanji razredni družbi!

Milan Lemež.

Politični pregled.

— Iz Nemške Avstrije. V deželnem zboru v Gradcu dne 23. ozir. 24. t. m. sta bila stavljeni dva socialno važna predloga. Prvi predlog so stavili socialni demokrati posl. V. Muchitsch in sodrugi, kjer se deželnemu svetu naroča, da predloži deželnemu zboru naredbo o razširjenju bolniško-zavarovalne dolžnosti tudi na poljske in gozdne delavce ter hišne posle. Drugi predlog se tiče razlastitve veleposestev v nemškem Štajerju. Za veleposestva naj se smatrajo vsa posestva, ki obsegajo več kot 100 hektarov. Gozdovi veleposestev naj bi postali deželna last, druga produktivna zemlja pa naj bi se razdelila in uporabila za vpostavo novih kmetij.

— Samoodločba ogrskih Nemcev. Nauen, 28. januarja. (Lj. k. u. — Brezlično.) Ogrski ministrski predsednik Berinkej je naznanil načrt ljudskega zakona glede samoodločbe ogrskih Nemcev.

— Usodo Nemške Avstrije bodo odločale ženske. Dunaj, 27. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Na volilnem shodu v sejni dvorani starega Mestnega doma je izjavil župan dr. Weisskircher nastopno: Število volilcev je naraslo tako, kakor nismo pričakovali. Jaz sem mislil, da bo 800.000 volilcev in volilk. Resnično pa imamo že 1.072.000 volilcev in volilk. Število volilk je mnogo večje, kakor število volilcev. Ubogi kandidati se morajo torej opirati na ženice. Večinoma bodo odločale ženske, kakšna bo usoda naše države.

— Lužiški Srbi na mirovni konferenci. Draždane, 27. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Lužiški Srbi so odposlali na mirovno konferenco svoje zastopnike, ker smatrajo svojo državo že za proglašeno in pričakujejo samo še priznanje po zaveznikih.

— Tittoni o zvezi narodov. Split, 27. jan. (Lj. k. u.) Italijanski poslanik v Parizu Tittoni se je izrazil o ligi narodov: Tudi jaz želim ligo narodov, toda ne razumem, kako more ona biti uvod v mirovno konferenco, ko bi logično morala biti njena posledica. Ako bi mirovni dogovor pravičen in ako se oziral na vse razumne aspiracije in vse legitimne interese in ako nemškega imperializma, nemške politične hegemonije in nemškega ekonomskega

monopola ne bodo zamenili drugi imperializmi, hegemonije in monopoli, bo liga narodov mogoča, sicer bo samo hlinjeni polav ljubezni.

— **Šesta deželna skupščina v Berlinu.** Berlin, 27. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Iz 40 članov obstoječa deželna skupščina bo prejkone sestavljena iz 23 ali 24 socialnih demokratov, 11 do 12 nemških demokratov in 5 nemško-nacionalcev. Neodvisni niso postavili nobene posebne liste.

— **Radek v Berlinu.** Nauen, 28. januarja. (Lj. k. u. — Brezlično.) Kakor poročajo listi od verodostojne strani je vodja boljševiške propagande Radek še vedno v Berlinu. Vse vesti, da se mu je baje posrečilo zbežati iz Berlina, so popolnoma izmišljene. Ker se Radek skriva, so izdali proti njemu, kakor tudi proti bivšemu policijskemu predsedniku Eichhornu, zaporni ukaz.

— **Strah bivšega državnega kanclerja pred delavskimi sveti.** Berlin, 28. januarja. (Lj. k. u. — Brezlično.) Bivši državni kancler dr. Michaelis, ki je sedaj višji predsednik na Pomoranskem, je odložil svoje mesto, da protestira na ta način proti štetinskemu delavskemu in vojaškemu svetu, dokler ne dobi jamstva, da se izpremeni sklep delavskega in vojaškega sveta glede delavskih fondov primerno načelom sedanje vlade. Dr. Michaelis se je tudi uprl zahtevi delavskega in vojaškega sveta, naj se povodom pogreba Liebknechta izvesijo na na vseh javnih poslopih rdeče zastave na poldrogu, ker bi pomenjalo to demonstracijo proti vladi. Demonstranti so nato s silo dosegli, da so se zastave izvesile.

— **Špartakovci gospodarijo v Wilhelmshavenu.** Wilhelmshaven, 27. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Špartakisti so proglasili preki sod in zasedli državno banko in postajno blagajno in častniško kazino. Promet na železnici je ustavljen.

— **Usoda nemških kolonij.** Rotterdam, 28. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk urad poroča: Iz Pariza javljajo: Ministrski predstavniki zaveznikov so določili usodo nemških kolonij. Zapadna in Južna Afrika se združita. Japonci dobe Karoline. Togo, Kamerun in Vzhodna Afrika bodo nevtralni.

— **Delegati na mirovni konferenci.** Pariz, 28. jan. 1919. Kako so bili razvrščeni delegati mirovne konference. Predsednik republike francoske Poincaré je bil v sredi, na njegovi desni Wilson. Oba predsednika sta imela posebne sedže. Na desni strani Wilsona so bili člani ameriške delegacije: Lansing, White in general Bliss. Na levi Poincaréja so bili angleški delegati: Lloyd George, Balfour, Bonaw Law, Barnes. Za ameriško delegacijo so prišli: Francozi Clemenceau, Pichon, maršal Foch, Klotz, Tardieu in Jullj Cambon. Za njimi Italijani: Sonnino in Salvago-Raggi. Potem Belgija Hymans, zunanji minister, Vandervelde, justični minister in Van Den Heuvel. Konečno braziljski delegati: senator Epitacio Possoa, De Magalhaes, Pandia Calogeras. Pri isti mizi nasproti francoski delegaciji: odposlanec Uruguayske države Carlo Blanco; čehoslovaška delegacija: Kramář in Beneš; srbska delegacija: Vesnić, Trumbić, Pašić; portugalska: Egar Muniz, zunanji minister; prof. Alvaro Vilela; Peru: Francisco Garcia Calderoni; grški delegati: Venizelos in Politia; Kuba: Rafael Martinez. Potem na zunanji strani mize delegati Kanade, Avstralije, Južne Afrike, Nove Zelandije, Indije; za njimi japonska delegacija: marki Sajonji, baron Makino, Chinda, poslanik v Londonu, Matsui, poslanik v Parizu in Jiuin. Potem delegat Bolivije. Na notranji strani, nasproti angleški delegaciji: Siam; rumunska delegacija: Bratianu in Visu, minister v Londonu; poljska delegacija: Dmowski in še eden Poljak; Panama; Liberia; Guatemala; Ecuador; Kitajski odposlanec: Lu Tseng Tsiang in Scienting-Vang. Pašić sedi ravno visavis Sonnina. Orlando, Salandra in Barzilai pri prvi seji niso bili navzoči.

— **Volitve v ustavodajno skupščino v Nemčiji.** Berlin, 28. januarja. (Lj. k. u. — Brezlično.) Izid volitev v prusko ustavodajno skupščino, ki se je vršila 26. t. m., še ni znan. Udeležba je bila velko slabša kakor pri volitvah v nemško narodno skupščino. Zaradi snežnih zametov so se poročila z dežele zakasnila, medtem ko bodo poročila o izidu volitev v mestih šele v nekaj dneh polnoštevila. Dosedaj je znano, da so izvoljeni pruski ministrski predsednik, večinski socialni demokrat Hirsch, voditelj večinskih socialnih demokratov Rue, nemški demokrat vseučiliški profesor Troeltsch.

— **Socialistična konferenca v Bernu o mirovni konferenci.** Bern, 27. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Bernska mednarodna socialistična konferenca je imela v nedeljo sejo. Doslej došli delegati pripravljalne seje, ki je razmotrivala vprašanje razmerja glasov na mirovni konferenci, so odobrvali korake za rešitev vprašanja zveze narodov. Kakor javlja »L' Humanite«, je sklenila francoska vlada, odkloniti delegatom španske delavske stranke, Fabri in Ribí Riberrí, potrditev prehodnic za bernsko konferenco. Delegata sta ostala na špansko-francoski meji.

— **Scheidemann izvoljen v Berlinu in Kasslu.** Berlin, 27. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk urad poroča: Za nemško narodno skupščino je bil Scheidemann izvoljen v Berlinu in v Kasslu. Odrekel se je berlinskemu mandatu in sprejel kasselskega. Berlinski mandat prevzame policijski minister Ernst.

— **Komunisti v Oldenburgu in Wilhelmshavenu.** Berlin, 28. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Kakor poročajo jutranji listi iz Oldeneburga, so se komunisti po-

lastili mesta Wilhelmshaven in Varel ter zasedli vsa javna poslopja. V oba mesta se ne more potovati, ker so železniški in poštni uradniki prenehali z delom. Baje so tudi zdravniki in lekarnarji odrekli vsako zdravniško pomoč, da bi na ta način vplivali proti komunizmu.

— **Pariške seje alirancev.** Pariz, 28. januarja. (Lj. k. u.) »Agence Havas« poroča: Včeraj dopoldne in popoldne so se posvetovali predsednik Wilson, ministrski predstavniki in ministri za zunanje stvari aliranih in asociiranih držav ter oba zastopnika Japonske. Predmet posvetovanja način in program delovanja nove komisije za gospodarska, finančna, mornariška in zasebna pravna vprašanja. Popoldne se je nadaljevalo posvetovanje o vprašanju prejšnjih nemških kolonij v Tihem morju in na Daljnem vzhodu. Pri tem posvetovanju so govorili tudi zastopniki dominijonov in kitajskega prebivalstva. Danes se je svet zopet sešel.

— **Vesti o generalni stavki na Angleškem.** Berlin, 28. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Kakor poročajo berlinski dnevnik iz Haaga, so došle tja brzojavke, ki poročajo o izbruhu generalne stavke na Angleškem. Dosle nj bilo mogoče dognati, če je ta vest resnična.

— **Boljševiške čete pred Kovnom.** Berlin, 28. januarja. (Lj. k. u. — Brezlično.) Komisar nemške vlade za Litvo poroča, da boljševiki niso zasedli Kovna. Boljševiki stoje onstran Košedarija, torej 40 km vzhodno od Kovna. Tamkaj se je določila demarkacijska črta, ki jo drže nemške prostovoljne čete. Pred petimi dnevi so se vršila s polovljnikom nasproti ležečega polka pogajanja, v katerih so Nemci izjavili, da bodo branili črto ob Košedariju. Od tedaj boljševiki ne prodirajo, ker čakajo nadaljnih navodil iz Moskve. »Berliner Zeitung am Mittag« povdarja, da bi bila pot do nemške vzhodne meje popolnoma prosta, ako se boljševikom posreči, prodreti do Kovna.

— **Portugalski kabinet odstopil.** Lizbona, 27. jan. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Po uradnem poročilu je kabinet odstopil. Republika bo poslovala do sestave novega kabineta.

Dopisi.

— **Radovljica.** Konzumna prodajalna v Radovljici je gotova reči Nad 230 družin s približno 1380 osebami se je priključilo za člane Konz. društva za Ljubljano in okolico. Sodr. Ant. Kristan kot ravnatelj tega društva je na zborovanju konzumentov, ki se je vršil v nedeljo 26. t. m., obrazložil pomen in zmisel zadružne organizacije. Na zborovanju se je izbral tozadevni podružnični odbor, ki mu je na čelu zadr. L. Patik. V odboru so se razni drugi dobri zadružniki, tako stari sodrug Šlibar, nadučitelj Šega itd. Prodajalna se odpre v najkrajšem času, koj ko bodo prostori izvršeni.

— **Ustanovna skupščina stavbinskih delavcev na Slovenskem ozemlju,** ki se je vršila preteklo nedeljo, je bila ogromno obiskana od zadnjega težaka do prvega delovodje. Obe dvorani restavracije »Narodnega doma« sta bile polne. Skupščino je otvoril načelnik pripravljalnega odbora tov. Nachtigall, ki je v zbranih besedah pozdravil navzoče, zlasti zastopnike Zveze delavskih društev sodr. Petejana in predsednika društva zidarjev in tesarjev v Ljubljani gosp. Babnika Jakoba. Povdarjal je potrebo dobre stanovske organizacije ter potrebo solidarnosti. Nato je podal besedo poročevalcu sodr. Petejanu, ki je v enournem govoru razlagal položaj stavbinskih delavcev na slovenskem ozemlju, ter o potrebi močne stanovske organizacije. Povdarjal je potrebo skupne strokovne organizacije vseh stavbnih strok brez razlike kategorij od težaka do delovodje. Poročevalcu so navzoči burno odbravali. Na to so govorili tov. Majer in Merljak o taktiki organizacije ter gosp. Babnik, ki je pozdravil shod v imenu zidarskega in tesarskega društva. Tov. Majer P. je prečital pravil osrednjega društva, ki so bila soglasno sprejeta. Sodr. Petejan je predlagal začasen poslovnik, ki je bil enoglasno sprejet. (Skeple objavimo v »Delavcu«.) Nato je bil izvoljen odbor osrednjega društva, kateremu načeluje tov. Nachtigall, tajnik Majer P. blagajnik Tekavec Karl. Govoril je še tajnik pripravljalnega odbora tov. Majer, ki je v lepem govoru orisal namen našega društva, nakar je predsednik z navdušenimi besedami zaključil to važno skupščino.

— **Javno izpričevalo.** Dobro je, ako poleg protinarodnih grehov gotove »rodoljube« brezobzirno tepežkamo in jim izprašujemo kosmato vest, da obenem tudi pohvalno imenujemo one redke kristale, — kateri se niso vdajali pritisku in natezali lastnega naroda, ampak so bili rojkom v službi vsaj pravični, ako ne celo dobrohotni. — Eden izmed teh redkih je nedvomno bivši trboveljski zdravnik in poznejši šef-zdravnik 17. pešpolka: dr. Tone Jamar. Dočim so razni naši odreševalci na županskih in tajniških, — pa tudi župnik in drugih stolčkih, — rinili in »priporočevali« našo rajo k vojakom brez vprašanja za zdravje in sposobnost, zadostovala je namreč rdeča črtica ali opazka pri imenu, je ta zdravnik po svoji najboljši vesti temeljito vsakega »Janeza« preiskal in ukrenil vse, da je svojemu zdravju in sposobnosti dobil pravilno klasifikacijo. Med njimi, ki jih je rešil bele sužnosti in morda smrti, je bil rajni naš mojster Cankar. — Umevno je, da je moral dosti krat prenašati graje in druge take-le oficerse neprijetnosti od »višjih«, a ni se bal, pa tudi ne potegaj se za judežev krvavi »pleh«, ki si ga razne naše šlake na boječa prsa s takim ponosom obešale. Ni ta zdravnik naš pristaš, toda mož je in nas prav nič ne za-

držuje, — če nima vojnega odlikovanja, — da mu mi javno želimo, da bi mu to v civilni praksi nikakor ne škodovalo. — Hvaležni Janezi.

Umetnost in književnost.

— **Iz gledališke pisarne.** Vsi p. n. abonenti se naprošajo da se zglase v gledališki pisarni, kjer se jim vroče nove izkaznice za abonement v dramskem (bivšem nemškem) gledališču. Izkaznice se oddajajo dopoldne od 10. do 11. ure in popoldne od 3. do 5.

— **Stojšče za dijakinje.** Na željo profesorjev se priredila za dijakinje na dijaškem stojšču poseben, oddeljen prostor ter je pregraja zanj že gotova. Vслед nedostatka delavcev ni bilo možno pregraje doslej še postaviti — a zgori se te dni!

— **Narodno gledališče.** V sredo, 29. t. m. ob pol 8. zvečer: Ivan Cankar: »Jakob Ruda« za »A« abonement. Narodna slova vloga je poverjena Ant. Danilu, ki vodi tudi režijo. V četrtek, 30. t. m. ob pol 8. zvečer Hervé »Mam'zelle Nitouche« za »B« abonement. — V petek, 31. t. m. ob pol 8. zvečer: Ivan Cankar: »Jakob Ruda« za »C« abonement. — V soboto, 1. februarja zvečer ob pol 8.: Čajkovski: »Jevgenij Onjegin«, za »A« abonement.

Shodi.

— **Hrastnik.** V soboto ob pol 8. zvečer se bo vršilo v dvorani »Delavskega doma« predavanje o predmeti: Naroge slovenskega proletariata v jugoslovanski državi. Predava sodr. Petejan iz Ljubljane.

Dnevne vesti.

— **Pojasnilo o nekaterih bankovcih.** Vsled ukaza kr. ministrstva za finance se oreja: 1. Žigosati se ne smejo več ti-le bankovci avstro-ogrske banke: po 20 K, II. izdaja, od 2. januarja 1913, po 25 K od 27. oktobra 1918, po 200 K od 27. oktobra 1918, po 10.000 K od 2. novembra 1918. 2. Prepoved, izrečena pod 1., velja tudi za bankovce po 500 K, ki so bili baje izdani od avstro-ogrske banke zadnje dni oktobra ali prve dni novembra 1918, katerih emisijske podatke pa ni mogoče dognati uradno. 3. Podružnice avstro-ogrske banke v območju Narodne vlade SHS v Ljubljani bodo zamenjavale bankovce, navedene pod 2. in 3., najsi so že žigosani ali ne, za nežigosane kose prejšnjih emisij. Z ozirom na bližajoči se končni rok žigosanja, naj se občinstvo, kolikor se ne more poslužiti posredovanja denarnih zavodov, s to zamenjavo kolikor mogoče požuri. Po tem roku, a ne dalj kakor do 8. februarja t. l., se bodo menjavali omenjeni bankovci le še denarnim zavodom, ki se jim dovoljuje, da smejo bankovce, prejete potom te zamenjave od avstro-ogrske banke, pod nadzorstvom pristojnega političnega oblastva I. stopnje naknadno žigosati. 15. februarja t. l. pa mora biti tudi to naknadno žigosanje dovršeno. — Razun bankovcev po 20 K (II. izdaja), 25, 200 in 10.000 kron bodo zamenjale podružnice avstro-ogrske banke v rokih navedenih v tem razglasu, tudi brezobrestne blagajniške nakaznice po 1000, 5000 in 10.000 kron za nežigosane bankovce.

— **Po starem receptu.** Piše se nam: Neverjetno je, kako izrabljajo nekateri uradniki po pisarnah ljudi, ki hodijo kaj prosit ali izpraševati. Smešno je že slišati take in enake stvar, kakor n. pr., da je nek uradnik R. na glavarstvu nekje na Gorenjskem zahteval od kmeta še čez 1000 K, da mu je spisal prošnjo za oprostitev sina od vojaške službe. Seveda črnilo ni stalo kmeta toliko kot kupljena »volja« in »miloš« dotičnega uradnika, da pošlje prošnjo naprej na pristojno mesto! — Posebno napram neizobraženim nižjim slojem se taka gospoda oblastno obnaša in jih šikanira, ko itak moraš povsod čakati cele ure pred pisarnami. Ali ne sramuje se tak tiček, — kot je imel n. pr. pisec tega dopisa prišlo slišati — vprašati ubogo ženo-mater: »Naredim! — Kaj pa boste dali?« In ko je odprl predalec v mizi, so se jajca potakljala po predalec. — Sploh se pa človeku gnusi robustno in neprijazno lajanje nad ljudmi nižjih slojev, kot se tolikokrat sliši po uradih! Taki ljudje nimajo nobenega socialnega čuta — če pa pride k njim gospod, igrajoč se »debelo zlato verižico«, bi mu najraje še poljubljali roke! In človek naj bi ne sodil človeka!

— **Narodna vlada v Ljubljani** bo dala zidati hiše. Narodna vlada v Ljubljani je sklenila, da bo dala zidati spomladi več hiš za stanovanja. Pametna misel, kajti pomankanje stanovanj v Ljubljani je že prehudo. — Samo, vlada naj ne pozabi, da je treba precej več hiš.

— **Seja društva »Akademski Dom«** se bo vršila danes, v sredo ob pol 8. zvečer v prostorih Narodnega sveta, Frančiškanska ulica šte. 2.

— **Vseučiliška komisija** ima svojo redno sedmo sejo v četrtek, dne 30. t. m. ob 5. popoldne v Narodni palači, Bleiweisova cesta 10, II. nadstr. Posebna vabila ne bodo razposlana.

— **Pouk na gremilalni trgovski šoli** se začne zopet v nedeljo, dne 2. februarja, ob osmih zjutraj, v poslopju I. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulici (na Ledini). Poučevalo se bo ob nedeljah in četrčkih.

— **Vsem prijateljem treznosti.** Tabor Svete vojske se je izvršil lepo. S tem pa delo moralne vzgoje ljudstva nikakor ni končano. Započeto delo je treba nadaljevati in podrobno izvesti. V to svrhu vabi »Sveta vojska« vse prijatelje treznosti na petek 31. jan. ob 8. zvečer v Brez-

alkoholno gostilno (Union). Pridite prijatelji treznosti
vseh strank! Vsi, ki želite pri plemenitem delu kakorkoli
odelovati — zlasti se zastopniki raznih društev in kor-
poracij, — vsi, ki se želite Sveti vojski pridružiti kot čla-
ni, in vsi, ki se za to delo le zanimate — dobrodošli!

— **Društvo slovenskih notarskih kandidatov** v
Ljubljani vabi svoje člane na izredni občni zbor, ki se vrši
dne 9. svečana 1919. popoldne ob 2. uri v gostilni pri
Mraku na Rinski cesti št. 4 v mali sobi na desno.
Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo o stanovskem položaju. 3. Reforma notar-
skega reda. 4. Slučajnosti.

— **Povečanje deželne blaznice pri Ljubljani.** Narodna
vlada v Ljubljani je sklenila, da se mora deželna blaznica
povečati in razširiti in da je treba takoj pričeti s priprav-
lalnimi deli.

— **Namestitev okrajnega sluga.** Pri okrajnem gla-
varstvu SHS v Ljubljani je namestiti okrajnega slugo.
Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z dokazili o sta-
rosti, o državljanstvu, o dosedanjem službovanju in z
zdravniškim spričevalom, o sposobnosti za izvrševanje
službe, naj se vložijo do 10. februarja 1919. — Mesečna
plača 90 K in sedaj 100% draginski edoklade. — Vojni
invalidi imajo v smislu naredbe Narodne vlade SHS v
Ljubljani št. 115 z dne 20. novembra 1918 uradni list
št. 12, prednost.

— **Zakaj primanjkuje tobaka in cigaret v Ljubljani?**
V Ljubljano prihajajo prekupci, ki tobake izdelke, zlasti
boljše cigarete razmeroma drago plačujejo. Tako nam
poročajo naročniki. Če je to res, potem imamo pa res za
vse prekupce in verižne trgovce.

— **Izvoz mesa v inozemstvo** se še vedno vrši v več-
nem obsegu. Povsod namreč prav pridno koljejo, a ni
mesa ne špeha. To se godi po Štajerskem in tudi v Ljub-
ljani baje obstoji tak konsorcij mesarjev. Na ljubljanskem
trgu namreč ni prav nič lepega špeha, dasi bi ga moralo
biti dovolj. Kam izginja? Le dve poti sta: ali se prodajo
dod roko po dragih cenah ali pa ga izvažajo. Še nedavno
so trdili v Ljubljani in tudi v listih smo čitali, da ga izva-
žajo na vse kraje. Čez demarkacijsko mejo prodajajo torej
kar velike množine živine, drugod pa izvažajo blago. Ali
bo že vendar red v tem pogledu? Ali je res obsejno slo-
vensko ljudstvo, da mora biti še vedno žrtev verižnih
prekupcev? Ob resni volji bi pač napravili lahko konec
vsej nepoštenosti.

— **Cenzura za inozemsko časopisje.** Vsi iz inozem-
stva prihajajoči časopisi se morajo nasloviti na cenzurna
uradna Ljubljana 1 (za Kranjsko) ali Maribor 1 (za Ko-
rško in Štajersko). (No, seveda, tako so nas naučili
prejšnji gospodarji!)

— **Pisemski sklep Ljubljana-Belgrad.** S 1. febru-
arjem t. l. se uvede v svrhu rednega dohajanja pisemske
pošte v Belgrad kot državno središče takozvani pisem-
ski sklep iz Ljubljane 1 v Belgrad 1. Ta pisemski sklep
bo sprejemal vse pisemske pošiljke za Belgrad in Sr-
bijo sploh. Samo na ta način bo mogoče pisati v omenje-
no deželo. Sklep se bo odpravljal dnevno potom ambu-
lance Ljubljana-Zagreb 1.

— **Sklep banatskih parnih mlinarjev.** V Subotici so
se sestali zastopniki 66 parnih mlinov iz Banata, Baranje
in iz okupiranih krajev šonvodske županije. Sprejeli so
predlog, da se vsi ti mlinci združijo v enotno organizacijo.
Poseben odbor je določil, da sestavi statut in pripravi
sporazumno listino za upravni odbor.

— **Zagrebski paromlin povišal svojo glavnico.** Za-
grebski paromlin je povišal svojo delniško glavnico od
tri na štiri milijone kron.

— **Prigoljufati je hotel sedem milijonov.** V Čakovcu
so prijeli uradnika neke budimpeštanske tovarne, ki je
prišel v Čakovec, da si da tam ožigosati za sedem mili-
onov bankovcev. Ko so uradnika prijeli in ga postavili
v preiskavo, je baje znorel, menda iz strahu. Vendar mu
denarja niso vzeli, ker goljufije niso mogli popolnoma
dokazati, marveč so ga odvedli v Budimpešto, kjer se
vsa stvar pojasni.

— **Nesramno laži.** »Corriere della Sera« poroča: Ju-
nija in julija 1918. se je v Zagrebu ustanovilo društvo, ki
naj bi imelo namen zbirati otroke v neodrešenih italijan-
skih pokrajinah in tudi v Bosni in Hercegovini pod pret-
vezo, da se jim preskrbi boljša prehrana, v resnici pa, da
bi se jih slaviziralo. Več tisoč teh otrok je bilo poslanih
v Zagreb, kjer so jih vporabljali za najnižja dela. Mnogo
rodbin objokuje sedaj svoje otroke, toda iz Zagreba ni
mogoče dobiti nobenih vesti in tudi jugoslovanske oblasti
niso o njih nikdar poročale italijanskim oblastim. Razven
tega se računa, da je v koncentracijskih taborih avstrijs-
kih pomrlo okoli 4000 italijanskih otrok. — P. P.

— **Razpravni jezik mirovne konference.** V pravilniku
mirovne konference se ni določilo, kateri jezik naj je
uradni jezik konference. Vsled tega se sklepa, da je do-
pustno, posluževati se vseh. Prva listina, ki se tiče mi-
rovne konference, to je pravilnik je bil tiskan v franco-
ščini, angleščini in italijanski.

— **Vprašanje celibata.** V Pragi se je vršila 23. t. m.
duhovniška konferenca, na kateri so se posvetovali o
vprašanju celibata. Prišli so do sklepa, da naj se o tem
vprašanju izreče mednarodna konferenca.

Zadnje vesti.

Žrtve mariborskih demonstracij.

Maribor, 28. jan. (Lj. k. u.) Ob priliki
včerajšnjih demonstracij so bile nastopne

žrtve. Mrtvi so: Hans Bratschitsch z Dunaja,
rojen pri Pragersekm (krogla nad levim oč-
som v čelo), Marija Bubak, pleskarjeva so-
proga (strel v trebuh), Janez Gornik (strel v
glavo), Friderik Loser (strel v srce in v
pljuča), G. Hotschevar, član mestne požarne
brambe, Josipina Petak, žena nadsprevednika
južne železnice in Mina Suppanz, žena stroj-
nika južne železnice; težko ranjene so: Josi-
pina Egger, žena šolskega sluga, Slavka
Ušchar, uradnica štajerske eskomptne banke,
Franc Hnilicka, uradnik tvrdke Götz, Josip Fi-
lipik, ključavničar južne železnice, Konrad
Halbl, strojni ključavničar južne železnice,
Franc Walcher, ključavničar južne železnice,
Josip Kollaritsch, mestni učitelj, Josip Kum-
plesch, učitelj meščanske šole, Adolf Fritz, na-
takar brez službe, Janez Terbutz, realčan, Ka-
rel Huber, zavarovalni agent, Adolf Ammer,
realčan, Gabrijel Kücher, uradnik tvrdke
Wastian-Küster, Avgust Braunitzer, železniški
delavec, Franc Deutschmann, sprevednik,
Edvard Werner, železničar, Stanislav Sajo-
witz, gimnazijec, A. Singer, odgojiteljica v
»Töchterheimu« in Josip Mlinarič, krošnjar.

Grožnje generalu Maistru in njegov odgovor.

Maribor, 28. jan. (Lj. k. u.) General
Maister je sprejel danes, od nemškoštajerske
deželne vlade nastopno protestno brzojavko:
Protestiram najostreje proti aretaciji oseb, ki
so zbirale vpraševalne pole o državni pripad-
nosti in opozarjam na to, da je državni pravd-
nik v Mariboru izrecno izjavil, da je zbiranje
izjav dopustno. Ko sem podpolkovnika Milesa
obvestil o aretacijah, je izrazil zaradi tega svo-
je obžalovanje. Ako vsi, ki so bili iz omenje-
nega vzroka aretirani, ne bodo izpuščeni na
svobodo v dveh dneh, si pridružujem enake
ukrepe proti Jugoslovanom, bivačim v
Gradcu. Prosim za brzojavni odgovor. Deželni
glavar dr. pl. Kaan. — General Maister je od-
govoril: »Na Vašo brzojavko Vam naznanjam,
da se zaradi zbiranja vprašalnih pol ne nahaja
nihče v zaporu. General Maister.«

Graška deželna skupščina in dogodki v Mariboru.

Gradec, 28. jan. (Lj. k. u.) Dunajski
korespondenčni urad poroča: Današnja seja
provizornega deželnega zbora se je vršila pod
vtisom dogodkov v Mariboru. Pred početkom
seje so zborovale stranke, da sklenejo svoje
stališče z ozirom na včerajšnje dogodke. Poče-
tek se je zaradi tega zakasnil. Ob pol dvanaj-
stih je otvoril deželni glavar dr. pl. Kaan sejo
in izjavil: »Pod neposrednim vtisom grozo-
vitih dogodkov v Mariboru dajem besedo ta-
koj zastopnikom strank. Kot prvi je povzel be-
sedo poslanec Wastian, ki je v imenu nemške
demokratske stranke izrazil svoje ogorčenje
nad dogodki in sklenil: Ako naj ne pride v naj-
krajšem času do samopomoči in neizogibnih
posledic, ki bi bilo z njo v zvezi, se morajo
čete jugoslovansek posadke v Mariboru takoj
izmenjati s četami kake ententne velesile. Po-
zivljamo državni urad za zunanje stvari, da
brez odlašanja izvede našo zahtevo. Namest-
nik deželnega glavarja dr. Hintelen se je v
imenu krščansko socialne stranke pridružil
izvajanjem predgovornika in izrazil nado, da
bo iz krvi, ki je tekla v Mariboru, vzkliklo
uresničenje velikih Wilsonovih idej v srečo
nemškemu narodu. Poslanec Suppanz je zahte-
val v imenu socialno demokratične stranke in
v imenu nemškega delavstva v Mariboru, da
včerajšnje dogodke preišče bližnje ležeče ne-
slovansko ententno poveljstvo in da se žrtvam
prizna odškodnina. — Deželni glavar doktor
pl. Kaan je nato sporazumno s strankami v
znak žalosti in ogorčenja zaključil sejo.

Konferenca hrv. soc. dem. stranke.

Zagreb, 28. jan. (Lj. k. u.) Na deželni
konferenci hrvatske socialno demokratične
stranke je bila sprejeta z 59 proti 36 glasovi
resolucija, ki vsebuje nastopne točke: 1. Odo-
bri se vstop socialno demokratične stranke v
Narodno vijeće in sporazum z meščanskimi
strankami ter vstop v pokrajinske vlade. Do-
voljuje se sodelovanje socialno demokratične
stranke z meščanskimi strankami. Stranka pa
zahteva od svojih zastopnikov v vladah, da
energično zahtevajo izvedbo najširših garancij
in socialno političnih odredb. 2. Stranka ostane
tudi za naprej na stališču razrednega boja na
podlagi popolne demokracije. Za vsakega po-
sameznika katerekoli stranke zahteva popolno
garancijo svobode tiska in shodov. Stranka

obsoja vsak terorizem ter ga smatra za nede-
mokratičnega. 3. Socialno demokratična stran-
ka stoji slej ko prej na stališču popolne narod-
ne svobode in narodnega samoodločevanja.
Vodila bo že naprej boj proti imperalizmu in
narodnemu šovinizmu, bodisi da je ta v vrstah
naših sovražnikov, bodisi v naših vrstah. Kot
najvažnejše smatra stranka takojšnjo obnovi-
tev socialistične internacionale. 4. Stranka
stoji slej ko prej na stališču popolnega narod-
nega edinstva SHS, zasnovanega na enako-
pravnosti in svobodi vseh državljanov. — Od-
klonjena resolucija manjšine je zahtevala, naj
se prepove sodelovanje stranke z meščanskimi
strankami in naj se izvede komunizem glede
industrijalnih podjetij in glede zemljišč.

Hrvatski ban v Zagrebu.

Zagreb, 28. jan. (Lj. k. u.) Dne 29. t. m.
ob eni ponoči se pripelje v Zagreb novi hrvat-
ski ban dr. Paleček.

Pariski namestnik Wilsonov.

Belgrad, 28. januarja. (Lj. k. u.) Kakor poroča
srbski vojni dopisni urad, odpotuje Wilson 15. februarja
iz Pariza. V Parizu ga bo nadomeščal bivši predsednik
Taaff.

Preliminarni mir že junija.

Belgrad, 28. januarja. (Lj. k. u.) Srbski vojni do-
pisni urad poroča iz Pariza: Po poročilu francoskih listov,
bo sklenjen preliminarni mir najkasneje v prvi polovici
meseca junija. Volitve v francoski parlament in v druga
narodna zastopstva po vsem Francoskem bodo najbrže
meseca julija.

Nemci ne dajo Šlesvika Poljakom.

Kopienhagen, 28. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov.
tisk. urad poroča: »Politiken« javlja, da bo Nemčija z vse-
mi sredstvi preprečila zasedbo Šlesvika. Nemški vladni
zastopnik, ki je oddal to izjavo, je jasno opozoril na vo-
jaške priprave Nemčije proti vpadu Poljakov.

Petrogradska vlada pobegnila v Novgorod?

Berlin, 28. januarja. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor.
urada poroča »Vorwärts« iz Petrograda, da je vlada iz
Petrograda pobegnila v Novgorod.

Dogovor med Grčijo in Italijo.

Bern, 28. januarja. (Lj. k. u.) Litvinski tiskovni
urad poroča, da so litvinske čete pregnale boljševike iz
mesta Schavli.

Lugano, 28. januarja. (Lj. k. u.) Glasom čehoslov.
tisk. urada poroča »Secolo«, da se med Venizelosom,
Sonninom in Orlandom vrše pogajanja glede spornih oze-
melj. Dosegel se je baje sporazum, da dobi Grčija Bode-
kanoz? Italija pa obdrži otok Loren kot oporišče za svojo
mornarico. Venizelos se je odrekel svojim zahtevam po
Epiru in delih Albanije.

Spor med Jugoslavijo in Italijo še ni poravnal.

Lugano, 28. jan. (Lj. k. u.) Čehoslova-
ški tiskovni urad poroča: Kakor javlja »Se-
colo« iz Pariza, je vsled neposrednega poraz-
govora med Venizelosom, Sonninom in Orlan-
dom skoraj dosežen sporazum med italijanski-
mi in grškimi zahtevami. Italijansko-jugoslo-
vanski spor se še ni ublažil. Zelo mučno pozor-
nost je v Italiji vzbudil intervju, kjer srbski
ministrski predsednik zahteva, naj se Italija
popolnoma odreče londonski pogodbi, vso
vzhodno obalo prepusti Albancem in Grkom in
izjavi svoje nezanimanje za Albanijo. Posebno
zahteva po opustitvi Valone, ki jo vsebuje ta
program, je v Italiji vzbudila veliko ogorčenje
v demokratičnem časopisju, ki sicer največ za-
govarja sporazum z Jugoslavijo.

Emanuel zopet na Angleškem.

Zeneva, 28. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk.
urad poroča: »Le Progress« javlja: Vsled neuspehov svo-
jih pristašev je bivši kralj Manuel baje pobegnil na An-
gleško.

Socialistični uspeh pri volitvah v Lipskem.

Lipsko, 28. januarja. (Lj. k. u. — Brezlično.) Pri
volitvah v mestni svet so dobili socialni demokrati ve-
čino. Neodvisni socialni demokrati so dobili 24, večinski
socialisti pa 6 mandatov; nemški demokrati so dobili 17
mandatov, druge manjše skupine pa 15.

Kriza v ukrajinski vladl.

Kijev, 28. januarja. (Lj. k. u.) Ukrajinski tisk. urad
poroča: Vsled socialistično revolucionarne večine delav-
skega kongresa, ki tukaj zboruje, je nastala ministrska
kriza.

Nemčijo pošteno zadavijo?

Pariz, 28. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad
poroča: »Echo de Paris« javlja, da bo morala Nemčija
plačati več sto milijard vojne odškodnine. Del te vsote,
80 do 100 milijard, bo morala plačati tekem 12 mesecev
v gotovini ali pa z notranjimi posojili. Nadalje bo morala
Nemčija plačati letno 8 do 9 milijard. Ta vsota se bo pla-
čala iz železniške in carinske uprave. Vojno odškodnino
pa bo morala Nemčija plačevati tudi z naturalijami.

Pričetek mirovne konference.

Pariz, 28. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Minister za zunanje stvari Pichon je izjavil v zborničnem odseku za zunanje stvari, da se bo splošna mirovna konferenca pričela ob navzočnosti vseh strank dne 2. maja, na dan obletnice sklepa frankfurtskega miru, v Versaillesu.

Sestava portugalskega kabineta.

Pariz, 28. januarja. (Lj. k. u.) Glasom drn. kor. urada poroča »Agenc Havas«: Kakor objavljajo novine lizbonske, je novi kabinet takole sestavljen: Predsedstvo in pouk: Jose Renvás; zunanje zadeve: Noniz; vojna: general Silveira; kolonije: Carles Bayan; poljedelstvo in prehrana: Georgo Nunez; pravosodje in zunanje stvari: (ker se Nimoz kot poslanec udeležuje mirovne konference) Gonzago de Costa. Jose Nemvas prevzame začasno vodstvo mornarice, trgovine in javnih del, zakar bodo pravi vodje danes določeni.

Ako rabite vrtna ali poljska semena pišite po cenovnik. Trgovina s semeni SEVER & No., Ljubljana.

Aprovizacija.

Kis na rdeče izkaznice B 1801 do 2200. Stranke z izkaznicami ubožne akcije, zaznamovanimi s črko B, dobe kis v četrtek, dne 30. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: popoldne od 2. do 3. štev. 1801 do 1930, od 3. do 4. štev. 1931 do 2060, od 4. do 5. štev. 2061 do 2200. Stranka dobi za vsako osebo pol litra kisa, kar stane 50 vinarjev.

Nova mesarja v Spodnji Šiški. S prihodnjim tednom otvori v Spodnji Šiški na sv. Jerneja cesti št. 50 Fra Golob svojo mesarijo. Stranke, ki bi hotele dobivati na izkaznice za meso; goveje meso odslej pri Golobu, se naj zglase v aprovizacijskem uradu na Poljanski cesti št. 13, I. nadstr., kjer dobe druge izkaznice.

Aprovizacija južne železnice. V četrtek, dne 30. t. m. se bo delil krompir tretjič po 20 kg na osebo, kilogram stane 80 vinarjev.

Izdajatelj in odgovorni urednik
Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne, v sobotah in dnevih pred prazniki pa od 8. do 1. ure popoldan in jih obrestuje po čistih

3 %

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in nestalne vloge se obrestujejo po dogovoru.

Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo bo bančni obrestni meri.

Stanje vlog je bilo koncem leta 1918 1½ milijonov kron.

Rezervni zakladi znašajo okoli nad 50.000 K.

Usnjene čevlje

po novih cenah v vseh oblikah
in velikostih zopet razpošilja

Čevljarška zadruga

Miren, zač. Vrbovec, p. Mozirje.

Zahtevajte cenike!

Št. 1314.

Razglas.

Na podlagi naredbe celokupne Narodne vlade SHS v Ljubljani z dne 17. januarja 1919 št. 295, se odreja in razglašajo sledeče:

Občine: mesto ljubljansko, Moste, Vič in Zgornja Šiška tvorijo enoten stanovanjski okoliš. 1.) Kdor ima v tem stanovanjskem okolišu dvoje ali več stanovanj, mora vsa ta stanovanja naznaniti mestnemu magistratu ljubljanskemu tekom osmih dni po tem razglasenju. To naznanilo mora obsegati:

a) natančno označbo lege in obseg vsakega stanovanja in

b) pri vsakem stanovanju ime hišnega lastnika ali njegovega pooblaščenca.

2.) V istem stanovanjskem okolišu naznaniti je mestnemu magistratu ljubljanskemu v istem roku:

a) vsa stanovanja, ki stoje prazna ali služijo le za shrambo, ali so sicer opremljena kot stanovanja, pa v resnici ne stanuje nihče v njih;

b) vsa stanovanja, ki se resnično uporabljajo le nerazmerno kratek čas v letu;

c) vsa stanovanja, kjer je število sob večje kot število stanovalcev brez služabništva, ter neglede na število stanovalcev vsa stanovanja s štirimi in več sobami.

Naznanilo pod 2.) a) in b) mora podati hišni lastnik, naznanilo pod c) pa imetnik stanovanja.

Vsa ta naznanila so kolka prosta.

Kdor bi naznanil pod 1.) in 2.) ne pravočasno, je kazniv po mestnem magistratu ljubljanskem z globo do 5000 kron ali z zaplato do šestih tednov.

Mestni magistrat ljubljanski
dne 27. januarja 1919.

Št. 846.

Razglas.

Jugoslovanska tovarna za milo v Spodnji Šiški

ima

večjo množino milnega blaga. To blago se bo oddajalo poslej franko tovarna po naslednjih cenah:

20 %	pralno milo v kos. po 100 g, kom. po	—40 K
30 "	" " " " " " " " " " " "	—60 K
30 "	" " " " " " " " " " " "	—120 K
38-40 "	toiletno " " " " " " " " " " " "	—250 K
66 "	milo za britje " " " " " " " " " " " "	—250 K
10 "	milni prašek " " " " " " " " " " " "	—250 K

Pri naročbah istega milnega blaga v celih zabojih se dovoljuje znaten popust in se v tem slučaju oddajajo milni izdelki franko tovarna po naslednjih cenah:

20 %	pralno milo v kos. po 100 g, kom. po	—30 K
30 "	" " " " " " " " " " " "	—45 K
30 "	" " " " " " " " " " " "	—90 K
38-40 "	toiletno " " " " " " " " " " " "	—180 K
66 "	milo za britje " " " " " " " " " " " "	—140 K
10 "	milni prašek " " " " " " " " " " " "	—250 K

Blago se mora plačati n. prej, ker se razpošilja sicer le proti povzetju.

Naročila je nasloviti na Jugoslovansko tovarno za milo v Spodnji Šiški.

V Ljubljani, dne 20. januarja 1919.

Poverjenik za javna dela in obrt:
Inž. V. Remec, l. r.

Št. 1108.

Delavce

za napravo gramoza in snaženje cest išče mestna občina ljubljanska. Plača po dogovoru. — Oglasiti se je pri cestnem nadzorstvu na magistratu (glavni vhod: pritličje, desno).

Mestni magistrat ljubljanski
dne 18. januarja 1919.

— Delniška glavnica —
K 15.000.000.

Sprejema vloge na knji-
žice in tekoči račun proti
ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani.

Poslovnica razredne loterije.

Podružnice: Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Rezervni fond i okroglo
K 4.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste
vrednostnih papirjev, financia
erarične dobave in dovoluje
aprovizacijske kredite